

56

290

Alpinista i fotògraf professional autodidacte, nascut > a les Borges Blanques l'any 1969. Ha publicat en nombroses revistes de muntanya i viatges i organitza cursos i viatges fotogràfics arreu del món. És soci de la Unió Excursionista de Sant Martí de Provençals (Barcelona).

JORDI FERRANDO

Volcans

Algunes muntanyes tenen vida pròpia; respiren, exulten i canvien de pell segons els humors de les calderes de sota els seus peus. Parlem dels volcans, uns dels elements naturals més potents i interessants als ulls d'un fotògraf inquiet. Sicília i l'arxipèlag de les Eòlies, a la Mediterrània central, ofereixen magnífiques oportunitats per admirar llums, colors i formes inusuals.

Obtenir imatges espectaculars de volcans requereix fer una atenta valoració de l'activitat magmàtica i gasosa de l'objectiu.

◀ **Volcà Stromboli (924 m). Illa Stromboli (arxipèlag de les Eòlies)** / El moment perfecte per a fotografiar erupcions és el capvespre, quan encara hi ha llum al cel, però no és del tot fosc. Un objectiu d'obertura màxima elevada ens permetrà no haver de pujar excessivament la sensibilitat i guanyarem en qualitat. Aquesta imatge va ser presa el 5 de juny del 2019 al cim de l'Stromboli. La petita illa volcànica del mateix nom es troba a l'arxipèlag de les Eòlies, vora la costa nord de Sicília. Paràmetres de la càmera: objectiu de 24 mm (fix), f4, 6 segons, ISO 1600.

⤴ **Vulcano della Fossa (386 m). Illa Vulcano (arxipèlag de les Eòlies)** / Sovint les càmeres no aconsegueixen fer justícia als magnífics colors del sofre. Llavors es necessita una lleugera postproducció només en el canal groc per ressaltar el cromatisme dels fràgils cristalls. La instantània es va obtenir al cràter del Vulcano della Fossa el 18 de juny del 2019. Paràmetres: objectiu de 24 mm (fix), f8, 1/160 s, ISO 100.

58

Volcà Etna (3.326 m). Sicília, costa est / Les diferències de tonalitat i llum entre la lava, el cel i els núvols requereixen l'ús de filtres i l'ajuda de la postproducció per equilibrar la imatge. Però l'element important són les figures humanes que donen escala al paisatge. Fotografia realitzada el 9 de juny del 2018 al vessant sud de l'Etna. Paràmetres: objectiu de 24 mm (fix), f7.1, 1/160 s, ISO 100.

Obtenir imatges espectaculars de les erupcions i d'altres manifestacions volcàniques implica un bon coneixement del terreny i algunes nocions de geologia i física. Però sobretot requereix fer una atenta valoració de l'activitat magmàtica i gasosa de l'objectiu: no està en joc només el resultat creatiu, sinó també la nostra incolumitat. No hem d'oblidar mai que els volcans són muntanyes inquietes.

Un bon inici és practicar lluny de les boques del volcà i, per això, les faldes de l'Etna (a la costa est de l'illa de Sicília) són perfectes. Els fàcils camins permeten concentrar-se en el paisatge on destaquen els colors de la lava, molt foscos en comparació amb els altres elements del voltant. Això implica trobar un bon equilibri en l'exposició

amb l'ajut d'un filtre neutre degradat per compensar les diferències de llum entre els elements de la composició. Un altre filtre molt utilitzat és el polaritzador perquè elimina molts reflexos de les superfícies i, en conseqüència, en ressalta els colors. Per saturació cromàtica no hi ha res com el groc intens dels cristalls de sofre de Vulcano, una illa situada a prop de la costa nord de Sicília. Però cal apropar-s'hi per copsar-ne la textura i això només es pot fer quan el vent bufa fort i manté els fums tòxics arran de terra. En aquestes condicions no hi ha un perill excessiu per a les persones... Ni per a les càmeres, que també en pateixen els efectes corrosius. Les millors hores són al matí i a la tarda, quan la llum és rasant, però no té la tonalitat càlida que

^ **Vulcano della Fossa (386 m). Illa Vulcano (arxipèlag de les Eòlies)** / No es pot demanar millor combinació: llum, fum i un personatge que ens faci viure la sensació en primera persona. Això sí, cal anar ràpid a fer la fotografia! Cràter del Vulcano della Fossa, el 19 de juny del 2019. Paràmetres: objectiu de 24 mm (fix), f8, 1/200 s, ISO 100.

contaminaria el magnífic color del mineral. Just abans del capvespre, la situació canvia perquè el sol baixa a l'horitzó i les columnes de vapor es barregen per crear un ambient quasi infernal.

La situació més complicada es troba a l'illa de Stromboli (a l'arxipèlag de les Eòlies, com Vulcano), on la perenne activitat eruptiva regala imatges úniques. Una de les condicions és esperar al final del dia quan la llum és feble i el taronja encès del magma brilla amb tota la seva esplendor sobre el fons fosc. La segona consideració és calcular la intensitat dels fenòmens perquè els més forts creen en el fotograma parts molt cremades impossibles de recuperar en postproducció. El tercer factor a tenir en compte és tècnic i es refereix al temps

d'exposició: massa ràpid significaria perdre la sensació de «font de lava» i massa lent donaria lloc a una confusió de línies. Allò ideal és utilitzar un temps que permeti captar tot el moviment (ascendent i descendent) de les espurnes. Això comporta, òbviament, emprar un trípode sòlid per evitar el moviment.

L'últim punt a tenir en compte és la creativitat, amb factors complementaris com la lluna o els estels, que amplifiquen la màgia d'aquests moments inoblidables.